

Defensa pròpia - Borja Bagunyà

Un dels fets que expliquen la vigorosa tradició del relat curt als Estats Units és l'abundància de publicacions periòdiques on n'apareixen de manera remunerada. La rica tradició del relat curt en català, en canvi, ha evolucionat al marge del mercat mediàtic. Hi ha, això sí, premis literaris, com ara el Mercè Rodoreda (abans Víctor Català), que bombegen llibres amb periodicitat anual. El perill és editar aplecs de contes breus, previsibles, lleugers i benintencionats, que supliquin el somriure del lector a les últimes línies. No és el cas de cas de Borja Bagunyà (Barcelona, 1982), darrer premi Mercè Rodoreda.

Defensa pròpia aplega set contes d'entre vint i trenta pàgines, alguns dels quals eviten la concessió del punt i a part. El diàleg hi és absent, i la prosa s'organitza en llargs paràgrafs que traslladen a la tipografia l'estat d'angoixa en què viuen els protagonistes, d'una foscor gens allunyada de la quotidianitat. Ofegats per les relacions familiars, veïnals o laborals, ofereixen el seu discurs en espiral, alternant laments, sospites i constatacions que de vegades es confonen amb el monòleg teatral -subgènere obsessiu.

Tot evitant la broma fàcil, Borja Bagunyà es capbussa en les ombres i els matisos que diferencien les desgràcies particulars ocasionades per la convivència forçada. Així, proporciona una veu creïble a personatges prou diferenciats, que tendeixen a perjudicar involuntàriament el seu entorn i es mostren nus al lector sense acabar d'entendre's a si mateixos. És temptador, en fi, entendre *Defensa pròpia* com la consolidació d'un narrador precoç, que fa tres anys va publicar el seu primer llibre de contes. Malgrat que ha estudiat Comunicació Audiovisual, la seva literatura perfila paisatges interiors, que són el que encara diferencia la literatura dels exercicis d'estil.